

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	12XCdo/82/2016
Identifikačné číslo spisu:	8114211295
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8114211295.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických vězňů č. 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, proti odporkyni S. M., bytom O. X. S. X XXXX/X, F., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo námestie č. 7, IČO: 42 362 962, zastúpeného JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Dobrovičova č. 13, o zaplatenie 1 010,87 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16 C 163/2014, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 6. júla 2015, sp. zn. 8 Co 176/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Navrhovateľka sa v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16 C 163/2014 domáha plnenia zo zmenky. Žalobný návrh podala podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej len „nariadenie“).

Listom z 15. augusta 2014, doručeným okresnému súde 18. augusta 2014, občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV so sídlom v Bratislave, Šafárikovo námestie č. 7, oznámilo písomne súdu prvého stupňa, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporkyne. Okresný súd Prešov doručil účastníkom konania oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka na strane odporkyne do konania s tým, aby sa k nemu vyjadrili, prípadne vzniesli námietky.

Odporkyňa sa k vstupu vedľajšieho účastníka do konania nevyjadrila.

Navrhovateľka podala námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníctva, ktorú odôvodnila tým, že v danom prípade ide o európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na ktoré sa vzťahuje

nariadenie. Procesný postup súdu a strán konaní je preto upravený odlišne od vnútroštátnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku. Podľa názoru navrhovateľky je v takejto veci vedľajšie účastníctvo neprípustné. Nariadenie inštitút vedľajšieho účastníctva nepozná a aplikáciu procesných pravidiel vnútroštátnych procesných noriem pripúšťa len celkom výnimočne - iba vtedy, ak explicitne ustanovuje, že sa postupuje v súlade s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte.

Okresný súd Prešov uznesením zo 23. januára 2015, sp. zn. 16 C 163/2014 pripustil vstup občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo námestie č. 7, IČO: 42 262 962 do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne. V odôvodnení uviedol, že predpokladom účasti občianskeho združenia, predmetom činnosti ktorého je ochrana práv podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je, aby konanie vo svojom predmete poskytovalo priestor na ochranu spotrebiteľského práva bez ohľadu na to, či sa jedná o o spotrebiteľskú vec individuálnu alebo sa týka skupiny spotrebiteľov a to bez ohľadu na to, či spotrebiteľ vystupuje na strane navrhovateľa, alebo odporcu. Účel procesnej pomoci v sporovom konaní, ktorú má vedľajší účastník poskytovať účastníkovi konania, môže byť naplnený, len ak účastník, na strane ktorého chce vedľajší účastník vystupovať, s vedľajším účastníctvom súhlasí. Účastník konania má právo svojím nesúhlasom zabrániť, aby pred súdom na jeho strane v pozícii vedľajšieho účastníka konal ten, koho účasť v konaní si neželá. Absencia výslovného nesúhlasu účastníka konania, na strane ktorého by mal vedľajší účastník vystupovať, nebráni naplneniu účelu účasti vedľajšieho účastníka v konaní. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. februára 2013, sp. zn. 3 Cdo 188/2012.

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Prešove uznesením zo 6. júla 2015, sp. zn. 8 Co 176/2015 napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Poukázal na článok 7 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle ktorého smernica priznáva združeniam na ochranu spotrebiteľov procesné práva pokiaľ ide o ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Podľa článku 8 smernice môžu členské štáty zaviesť opatrenia priaznivejšie pre spotrebiteľa. Takýmto opatrením môže byť aj pripustenie vedľajšieho účastníctva v konaní. Ďalej uviedol, že Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31. decembra 2014 v ustanovení § 93 nepodmieňoval vstup vedľajšieho účastníka do konania výslovným súhlasom účastníka, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať. Odporkyňa doposiaľ nesúhlas s jeho vstupom nevyslovila. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že vedľajší účastník oznámil svoj vstup do konania pred 1. januárom 2015, preto sa na jeho procesný úkon vzťahuje právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 93 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka, ktorá namietla, že jej v konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), a to procesným postupom súdov, ktoré nepostupovali podľa nariadenia, ale podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Pripustili vstup občianskeho združenia do konania ako vedľajšieho účastníka, aj keď sa to prieči Nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu nepripúšťa vedľajšie účastníctvo. Právna regulácia označeného nariadenia obsiahnutá v článku 4 a 5 vedľajšie účastníctvo nepozná a pripúšťa aplikáciu procesných pravidiel zakotvených v Občianskom súdnom poriadku len výnimočne a to vtedy, ak sa explicitne ustanovuje, že sa postupuje s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte. Poukázala tiež na to, že pre vstup vedľajšieho účastníka do konania je súd povinný zabezpečiť vyjadrenie účastníka, na ktorého stranu vedľajší účastník vstúpil, ako aj na nesúlad § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku s Ústavou Slovenskej republiky. Po nadobudnutí účinnosti zákona č. 353/2014 Z. z., ktorým sa menil a doplňal zákon č. 99/1963 Zb., pre oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania doručené súdu po 1. januári 2015 je v zmysle § 93 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku vedľajší účastník povinný spolu s oznámením o vstupe do konania predložiť aj súhlas osoby, popri ktorej do konania vstupuje, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliadne. Ak by aj odporkyňa dala súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania, predmetom súdneho konania nie je konanie, v ktorom by na jednej strane vystupoval spotrebiteľ, a preto nie je možné pripustiť vstup vedľajšieho účastníka - právnickú osobu, ktorá bola založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa. Dovolaciemu súdu navrhol napadnuté uznesenie zrušiť

a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie o odvolaní. Súčasne navrhovateľovi priznať trovy dovolacieho konania vo výške 167,52 Eur.

Odporkyňa ani občianske združenie sa k dovolaniu navrhovateľky nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p. - poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti rozhodnutiam výslovne uvedeným v zákone (§ 238 O. s. p., ak ide o rozsudok odvolacieho súdu a § 239 O. s. p., ak ide o uznesenie odvolacieho súdu), alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných procesných väd (§ 237 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla navrhovateľka dovolaním, nemá znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Jeho prípustnosť preto z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nevyplýva.

Dovolanie navrhovateľky by v okolnostiach daného prípadu mohlo byť procesne prípustné len, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 237 O. s. p. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Treba ale zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania navrhovateľky preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu prvostupňového a odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či navrhovateľke bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva - v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.).

Občiansky súdny poriadok neumožňuje stotožniť závažnú procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O. s. p. so súdnym rozhodnutím, ani s jeho odôvodnením. Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom pod R 125/1999 uviedol, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nemožno extenzívne vykladať v súvislosti s postupom súdu vtedy, ak ide o faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Pod postupom súdu možno totiž rozumieť len jeho faktickú (ne)činnosť, teda procedúru prejednávania veci (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 90/2012, 91/2012), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a ktorá má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania a zmarenie možnosti jeho aktívnej účasti na konaní. „Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať rozhodnutie, ako výsledok vecnej rozhodovacej činnosti súdu ..“ (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 201/2011). Postupom súdu sa môže rozumieť iba samotný priebeh konania, spôsob vedenia konania či procesu, jednotlivé procesné úkony súdu, jeho faktická činnosť alebo nečinnosť, nie však výsledný rozhodovací akt súdu vo veci samej (meritórny produkt konania), úlohou ktorého je vyhodnotiť konanie a podať záväzný názor súdu na prejednávanú vec.

I keď účasť vedľajšieho účastníka v sporovom konaní môže z procesného hľadiska komplikovať a sťažovať uplatňovanie alebo bránenie práv v konaní toho účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník nevystupuje, neznamená to, že by vedľajším účastníkom nepodporovaný účastník strácal niektoré zo svojich procesných oprávnení alebo, že by mu vstupom vedľajšieho účastníka bola znemožnená realizácia jeho procesných práv. Ani táto dovolacia námietka žalobkyne preto neobstoí.

Navrhovateľka odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzuje z toho, že súdy nepostupovali podľa nariadenia, ale podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a pripustili vstup občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV do konania ako vedľajšieho účastníka, i keď sa to prieči nariadeniu, nebol daný súhlas účastníka konania so vstupom vedľajšieho účastníka, na ktorého strane má vystupovať, ako aj, že v danom predmete sporu nejde o spotrebiteľský spor.

Dovolacia námietka navrhovateľky, že súdy vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane odporkyne neposudzovali správne, lebo pri skúmaní podmienok vstupu občianskeho združenia nesprávne aplikovali ustanovenie § 93 ods. 1 a 2 O. s. p. v situácii, v ktorej tieto podmienky mali skúmať podľa ustanovení nariadenia (ktoré navyše nesprávne interpretovali), sa z rozhodujúceho - obsahového - hľadiska týka správnosti právneho posúdenia, na ktorom sú založené rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu pripúšťajúce vstup občianskeho združenia do konania.

Nesprávne právne posúdenie veci, ktoré tu navrhovateľka súdom vytýka, ale nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (viď tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol v § 239 O. s. p. uvedený ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že postupom súdov v preskúmvanej veci nebola navrhovateľke odňatá možnosť konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že dovolanie navrhovateľky nie je podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. procesne prípustné, nepotvrdila sa existencia vady uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné procesné vady vedúce k zmätočnosti, dovolací súd odmietol dovolanie navrhovateľky podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu (obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 137/2015, 3 Cdo 154/2015).

V dovolacom konaní nemala navrhovateľka úspech a vznikla jej povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd nepriznal procesne úspešnej strane náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.